

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך יא, תש"כ

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

לכך. וכאמור: אשר להבחנה זו בין הובלה בשכר ושלא בשכר,
אין מקומו בלשון. גם את לשוננו "קנינו" לא בכסף ובזהב,
אלא בכוח הקדושה שבה, החיה בקרבנו.

שמעון תודר

ממימרותיו של דוד שמעוני*

(מתוך "בשבילי הביכר")

אהב עמוד פאר, אהב מצבת שיש מעשה אמן, אך מכולם
אהב נוחותך.

איך תיזהר מפני אויב טמיר / אשר כל רגע את מראהו ימיר.
אין גבול, אין חקר / לסכל ולשקר.

אין זאב נתפש על סעודתו.

איש הפגיון — לדרור, אבל לבעל האולר — קולר.
אל יבוא חרדל בכלי של דבש.

אם הבדל ישנו בין פרס לפרס, סימן שגם אין דם דומה לדם.
אם הצב הוא קל רגלים / אזי הצבי זחלן שבזחלים.

אם יבטיח (הרמאי) הבטחה — סופה יגון ואנחה.

אם פרצה להבה ממגורה, בין שהיא טמאה ובין שהיא
טהורה — אינה אלא חיה איומה.

ארור הראש — רק בגללו אני זנב.

בסמה אל תחפש כתמים.

* ליום ו' בטבת, לזיכרון פטירתו.

בלי נגזל אין גזלן.

במקום השלטון שם הנכל.

בער בן בעיר (אומרים לחזיר).

ברוחב האוויר יש די מקום גם לשירת העיר, גם לזמרת הניר.

גם שור הבר גם לויטן כאפרוחים נראים פעוטים, בתקוף

עליו בולמוס האכילה.

דרך הגדולים להשתחף גם בחמלם על הזולת.

הגדי אם יקפוץ גם עד לעיש / סוף סוף לא יהיה אלא תיש.

הסבלנות אינה מידת אישי האמנות.

הפחד מעמוד קלון גדול בהרבה מהתשוקה לעמודי כבוד.

הרמשים מולדתם הזוהמה.

ויכוחים אינם מורידים ואינם מעלים.

השובים ונחוצים לא הקולות, לא הצלילים, כי אם המלים.

טוב לחיות נמר עם נמרים מאשר גמל עם גמלים.

יקרת־סגולות בלי השכלה תאבד.

יש מר והוא ערב לחך.

יש עלייה שכולה היא חומר, ויש עליית נשמה טהורה.

כוכב הוא כוכב ומוץ הנו מוץ / וסופו לבוך.

כויב בר כוויבא (שקרן).

כל הניזון מהצמחים מטבעו שונא דמים.

כנפיים שאולות זרות, רק עצב רק צרות תנחלנה, ולא תהילה.

לטעות — גם חכמים מסוגלים.

ללב למוד הקרב — הסער יערב.

לעוף יוכל רק מי שמלידה כנפיו נחל.

לפתח התרבות לא הפינוק רובץ.

לתוך קופסת הנופת אל יותן מלח.
מה הם החיים בלי סער ומלחמה?
מה מר, אם דורש צדק פס, והאמת נעדרת; אך שבעתיים
פחד ומגור, אם השועל ליושר סניגור.
מוטב לו שלא תפרוץ הבערה, מלהראות אחר כך את
זריזות כבאיו.
מחוללת רק מרגלה תפיק תועלת, ולה הראש כסרח העודף.
מכשולב — קולם, גרונם — קלונם.
מרוב הזוהר השופע הוכו עיניהם בסנוורים.
על מתינות ושקט מצוים לא רק המצילים, כי אם גם הטובעים.
פילוסוף בלי ראש אינו רצוי, אף כי הוא מצוי.
קוף יכול להיות רק קוף.
רק לשון לך (לפעמון), אבל לא לב ומוח.
שח (התוכי) רק מה ששמים בפיו.
שמרני אל מעריצות רשע, אך מחסדו שמרני שבעתיים.